A°. 1848. N°. 64.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

MAANDAG 27 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 25 maart.

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap, van den 24sten dezer, waarbij ingetrokken wordt de last, bij besluit van den 17den dezer, aan de bekende staats-commissie opgedragen, tot het mededeelen van denkbeelden, wegens de zamenstelling van een nieuw ministerie. — Aangenomen voor kennisgeving.

Nog is ontvangen een koninklijk besluit, waarbij aan de negen heeren ministers, op het daartoe door hen gedaan verzoek, eervol ontslag uit hunne onderscheidene betrekkingen wordt verleend, onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten, aan den koning en het rijk bewezen. — Dit besluit is gecontrasigneerd door den tijdelijken minister van Justitie, mr. D. Donker Curtius. — Aangenomen voor kennisgeving.

Voorts is ontvangen een koninklijk besluit, waarbij tijdelijk, en in afwachting der zamenstelling van een definitief ministerie, worden benoemd: tot president van den raad en tevens tot minister van Buitenlandsche Zaken en van Financiën, G. graaf Schimmelpennick, laatstelijk Nederlandsch gezant bij het hof van Groot-Brittanje; tot minister van Marine en Koloniën, de vice-admiraal J. C. Rijk; tot minister van Binnenlandsche Zaken en voor de zaken van den Hervormden Eeredienst enz., mr. L. C. Luzac; tot minister voor de zaken van den Roomsch-Katholijken Eeredienst, mr. L. A. Lichtenveldt; tot minister van Oorlog, de generaal-majoor C. Nepveu; en tot minister van Justitie, mr. D. Donker Curtius.

Dit besluit is gecontrasigneerd door laatstgemelden minister. — Hetzelve wordt voor kennisgeving aangenomen.

Thans treedt het nieuwe ministerie, met uitzondering van den generaal *Nepveu*, die afwezig is, de zaal binnen en plaatst zich op de ministeriële zetels.

De president van den raad, graaf Schimmelpennick, vraagt thans het woord, en deelt aan de vergadering mede hetgeen er in de jongste dagen omtrent de zamenstelling van een nieuw kabinet is voorgevallen. Onder anderen geeft Z. Exc. te kennen, dat de koning er prijs op gesteld had, dat hij, in de tegenwoordige omstandigheden, deel zou uitmaken van een nieuw ministerie. Met openhartigheid heeft hij te dien aanzien zijne meening aan Z. M. kenbaar gemaakt. Hij had geen kans gezien, om eenig nut voor het vaderland te stichten, indien hij niet vóór de aanneming eener ministeriële betrekking, ten opzigte van sommige punten, eenige zekerheid had verkregen. Hij verlangde de overtuiging te bezitten, dat hij omringd zou worden door mannen, die in de tegenwoordige oogenblikken op het algemeen vertrouwen mogten aanspraak maken; dat, wanneer de grondwet gewijzigd zou worden, in de hoofdtrekken overeenkomende met de Britsche constitutie, Z. M. in dat geval Hoogstdeszelfs goedkeuring daaraan niet zou onthouden, en dat er hoop zou bestaan, dat de Kamers haar vertrouwen aan het nieuwe ministerie zouden schenken. Z. M. heeft dat antwoord ter kennisse gebragt van de staatscommissie, den 17den dezer ingesteld, en deze heeft geoordeeld, dat de zekerheid, die de graaf Schimmelpennick verlangde, aan hem zou worden toegekend, en dat het, volgens hare meening, allezins wenschelijk ware, dat de heer Schimmelpenninck deel aan het nieuwe ministerie nam. Zij stelde tevens voor, dat, indien de voorslagen van den graaf mogten worden aangenomen, het tweede gedeelte van het besluit van den 17den dezer zou worden ingetrokken, omdat de commissie alsdan in korteren tijd de eerste haar opgelegde taak, het opstellen van eene gewijzigde grondwet kon voltooijen. Nadat de koning die mededeeling der commissie had ontvangen, heeft Z. M. aan hem overgelaten, de candidaten voor de ministeriële betrekkingen voor te dragen. Z. M. heeft daarbij de stellige verzekering gegeven, dat, indien het voorstel tot herziening der grondwet mogt zijn in eenen geest, in de hoofdtrekken overeenkomende met de Britsche constitutie, gewijzigd naar 's lands behoeften, Hoogstdezelve daarmede geheel en volkomen zal instemmen, en, in de volle overtuiging, dat zij nuttig en heilzaam zijn voor den staat, daaraan zijne goedkeuring zal verleenen. Ten gevolge dier verklaring, heeft de graaf zich onmiddellijk met de zamenstelling van een nieuw ministerie bezig gehouden, waarvan de uitslag zoo straks is gebleken. Dat ministerie is thans opgetreden. Al de benoemde heeren hebben hunne betrekkingen aanvaard. Alleen de generaal-majoor Nepveu, die afwezig is, heeft dit nog niet kunnen doen. Het getal der ministers, dit zal worden opgemerkt, is voor het oogenblik verminderd. Het ministerie is alsnog van tijdelijken aard. De omstandigheden vorderden, dat er niet langer gewacht wierd. Van daar, dat sommigen dubbele betrekkingen tijdelijk op zich genomen hebben. Langer dralen ware welligt gevaarlijk geworden. Er bestond voorloopig geene mogelijkheid, om een definitief ministerie te vestigen, omdat dit grootendeels zal afhangen van de herziening, welke de grondwet zal ondergaan. De zucht, om den gang des bestuurs in deze moeijelijke tijden niet te stremmen, het belang van het algemeen vorderde, dat men over vele moeijelijkheden heenstapte, en hoe eer hoe beter een vast bestuur daarstelde.

Z. Exc. gevoelt zeer wel, dat het in dit oogenblik zeer moeijelijk is, om een programma van het stelsel, dat de ministers aankleven, bloot te leggen, vooral in den tijdelijken staat van zaken, waarin men verkeert. Doch hij meent te moeten verklaren, dat bij het nieuwe kabinet het vaste voornemen bestaat, om met ijver en kracht de zaken gaande te houden tot na de herziening der grondwet; dat het, hoe eer des te beter, die gewijzigde grondwet aan de beoordeeling der Kamers zal onderwerpen en daarbij geen oogenblik zal verzuimen; dat het zorg dragen zal, dat het land zich in voldoenden staat van tegenweer bevinde, hetgeen, in een' tijd van beweging in meest alle staten, noodzakelijk zal worden beschouwd; dat het evenzeer zijne krachtdadige pogingen zal aanwenden, om de rust binnen'slands te verzekeren en geen middel onbeproefd laten, om de zoo noodzakelijke eensgezindheid in den lande te bevorderen. Hij houdt zich overtuigd, dat alle welgezinden in den Staat de pogingen van het nieuwe ministerie zullen ondersteunen. Inderdaad, het is eene gewigtige taak, welke het aanvaardt. Het welzijn van het vaderland schrijft den ministers voor, hunne betrekkingen op te vatten. Aller doel, aller pogingen moeten thans tot verwezenlijking van dat welzijn leiden. Het kabinet rekent op de ondersteuning en medewerking der volksvertegenwoordiging. Geheel Europa bevindt zich op dit oogenblik in eene moeijelijke stelling. Aller eensgezindheid en vertrouwen worden tegenwoordig bovenal gevorderd. De geheele natie dient hare medewerking te verleenen. De minste handwerksman moet overtuigd zijn, dat bij onrust en wanorde hij belet wordt zijn dagelijksch brood te erlangen. In dezen tijd behooren allen de handen ineen te slaan, om de rust en het heil van het vaderland te verzekeren. Dit is de pligt, die op een ieder rust, en waarvan het belang voorzeker door geheel het land zal worden begrepen. Het is in die omstandigheden, dat het ministerie op het vertrouwen der Kamers bouwt en dat het zijne gewigtige taak aanvaardt.

De heer van Goltstein verklaart, dat hij met het grootste genoegen de gehouden rede heeft aangehoord. Hij verheugt er zich over, dat er in ons land een constitutionele staat van zaken zal worden gevestigd. Zijn hartelijke wensch zal thans verwezenlijkt worden. Hij schat het gebeurde hoog. Sedert lang bestond er behoefte aan de vestiging van een waarlijk constitutionelen staat van zaken. Hij houdt zich overtuigd, dat daardoor de band, die vorst en volk zamensnoert, hechter zal worden toegehaald. De krachtige houding, welke de regering aan den dag legt, de ondersteuning der vertegenwoordiging, welke haar niet zal ontbreken, zullen ongetwijfeld alle onrust doen ophouden en alle welgezinden aansporen, zich aan de regering aan te sluiten, die de beste bedoelingen koestert tot bevordering van het algemeen welzijn. Zijnerzijds zegt hij aan het nieuwe ministerie alle ondersteuning toe, tot vestiging van een stelsel, onder hetwelk hij vertrouwt, dat Nederland bewijzen zal de waarheid van de gulden spreuk: *Eendragt maakt magt.*

De heer Schooneveld heeft mede met genoegen en dankbaarheid de gedane mededeeling ontvangen. Hij erkent het moeijelijke der taak, welke het ministerie heeft op zich genomen. Waarachtige vaderlandsliefde noopt hem tot de openlijke verklaring, dat hij zonder schroom hunne pogingen zal ondersteunen, en dat hij toejuicht de gevoelens, door de ministers zoo aanstonds ontwikkeld.

De heer Duymaer van Twist acht zich ook aangespoord, om aan het nieuwe ministerie zijne algeheele ondersteuning toe te zeggen. Gerustheid zal die zamenstelling in den lande verschaffen. Wie zal niet met vreugde de mededeeling vernemen, dat wij eene grondwet zullen erlangen, geschoeid op de Engelsche constitutie en gewijzigd naar de behoeften van ons land en onzen landaard. En zou men dan, onder zulke vooruitzigten, niet rekenen op de meerderheid der Kamer? Men twijfele niet aan algemeene medewerking, dit blijkt ook uit het verslag der Kamer; daarin heeft de *meerderheid* zich voor groote verbeteringen verklaard. Er zal dus, zonder twijfel, eene groote overeenstemming heerschen tusschen dit ministerie en de Kamer. Spreker hoopt slechts, dat er maar spoedig de gelegenheid moge geboren worden, dat de Kamer door een votum het krachtigste blijk zal kunnen geven van de goedkeuring en ondersteuning, welke het nieuwe ministerie in deze Kamer erlangt.

De heer Gevers van Endegeest is dezelfde meening toegedaan. Van groot belang komt hem de zamenstelling van het bestuur voor. Te lang is het land in een toestand geweest, zonder eigenlijk gezegd be-

stuur. Te lang is daardoor het veld vrijgelaten aan sommigen, die kennelijk onrust wilden. Spreker verheugt zich, een zoo krachtig bestuur te zien zamengesteld. De antecedenten alleen van den voorzitter van den raad, hoeveel schoone waarborgen leveren zij niet op? Hij heeft zoo even den wensch hooren uitdrukken, dat het bestuur weldra de blijken van ondersteuning en medewerking der Kamer mogt ontvangen; het heeft den spreker genoegen gedaan, reeds van vorige redenaars die medewerking te hooren toezeggen; wat hem betreft, hij zal die volgaarne verleenen. Gerustheid en vertrouwen zal in den lande wederkeeren. De pogingen en handelingen van het nieuw bestuur zullen daarheen ook leiden. Maar hij mag den wensch niet onderdrukken, dat men er op bedacht zij hen, die hier onrust zoeken te stoken, te breidelen en te beteugelen! Spreker belooft aan de regering zijne algeheele ondersteuning op de aangegeven en blootgelegde punten, en hij hoopt wijders dat ieder er van doordrongen zij, dat eigen begrip omtrent sommige punten moet onderdoen voor de algemeene zaak des vaderlands.

De heer Verwey-Mejan drukt mede zijne hartgrondige adhaesie uit. Hij wenschte nog, dat het door den president van het kabinet voor de vuist gesprokene, in geschrifte mogt worden gesteld door Z. Exc. zelve, omdat hij het best in staat is, zijne woorden geheel juist terug te geven.

Z. Exc. de *voorzitter van den ministerraad*, beantwoordt den vorigen spreker, en geeft in substantie te kennen, dat het hem onmogelijk is aan het geuite verlangen te voldoen. Hij heeft toch zijne rede niet op schrift gehad; hij heeft gesproken zoo als zijn hart het hem imgaf; het waren slechts hoofdtrekken, die hij aanwees; het vast plan zal nader in het breede te voorschijn komen. Zijne taal was die der innigste overtuiging; ze was geïmproviseerd, en hij twijfelt geenszins, of ze zal door elk begrepen worden. Z. Exc. doet bij deze gelegenheid nog opmerken, dat er behoefte bestaat aan de spoedige behandeling der voordragten nopens de verhooging der hoofdstukken van Marine en Oorlog.

De heer de Kempenaer schetst het heugelijke van den dag van heden; op zulk een dag kan eene herhaling niet overbodig, niet onaangenaam zijn, vooral wanneer het hart instemt met de vreugde van den dag. Veelal heeft de spreker, van de plaats waarop hij thans staat, moeten bestrijden hetgeen van de plaats kwam, waarop thans de nieuwe ministers gezeten zijn. Thans is echter, onder Gods zegen, dat gelukkige oogenblik genaderd, dat hij uit grond des harten zijne medewerking, zijne algeheele ondersteuning kan geven aan het nieuw bestuur. Ja, die dag is heugelijk; ja, die dag is rustaanbrengend, want, men gevoele het wel, zoo al eenige nevelen de zon van Nederland mogten bedekt hebben, die zon zal spoedig helder schitterend te voorschijn treden, want de nevelen zullen voorbij trekken. Eendragt, die groote volksdeugd der vaderen, ze zal hier op nieuw schitterend uitkomen, en daarop zullen al de pogingen der kwaadwilligheid afstuiten. Het tegenwoordig oogenblik, wie beseft het niet, is van onberekenbare waarde. De grondsteen is gelegd voor een nieuw leven; onberekenbaar is dus ook de weldaad van onzen beminden vorst, door het denkbeeld op te vatten tot verwezenlijking van de algemeene wenschen. Gelukkig ieder, die op dien grondsteen alsnu voortwerkt. Met spoed moet er gearbeid worden, maar, wie zal het ontkennen, met beradenheid en kalm overleg. De spreker voegt hierbij, dat hij meent te weten, dat spoedig de arbeid der grondwetsherziening zal voltooid zijn. Hij hoopt, dat die arbeid de goedkeuring des konings en der Kamer moge wegdragen, en dat de Hemel dat werk bekroone!

De heeren Romme en Luyben drukken mede hunne onbepaalde goedkeuring en aansluiting aan het nieuwe ministerie en de door hetzelve ontwikkelde beginselen uit. Zij brengen hulde aan de ronde vaderlandsche taal, door den geachten voorzitter van het kabinet gesproken. Het volste vertrouwen stellen zij in de mannen, die thans aan het hoofd der zaken staan. Zij zullen hen ondersteunen met al de kracht, welke een onbeperkt vertrouwen geeft.

De heer Faber van Riemsdijk drukt mede zijne goedkeuring over het nieuwe bestuur en deszelfs beginselen uit. Het is de uitdrukking van eene lang gevoelde behoefte. Hij twijfelt geen oogenblik aan eene groote mate van eensgezindheid tusschen het bestuur en de Kamer. Men lette slechts op het verslag der Kamer; de groote punten van verbetering en hervorming, in het verslag der Kamer opgenomen, zijn de meening van de *overgroote* meerderheid. En wie ziet daar niet in de meeste zamenwerking en ondersteuning? De spreker althans verzekert die, wat hem betreft, volgaarne.

De heer van Goltstein brengt, namens de daartoe benoemde commissie, verslag uit op een in hare handen gesteld verdrag met het hertogdom Baden, wegens de wederzijdsche uitlevering van misdadigers. — Dit verslag zal worden gedrukt, rondgedeeld en ter griffie nedergelegd. De commissie wordt voor hare taak bedankt.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

